

Mitja Remih

Rog v Jelenovem hodniku

Velikokrat v družbi pride do debate, kaj je bilo prej, kokoš ali jajce? Mislim, da pravega odgovora na to še vedno ni. Je pa jasno, da je bil rog pred Jelenovim hodnikom, vendar ne vemo, če je bil hodnik (rov) pred rogom. Pa pojdimo od začetka ...

Med zimo 2020/21 se je Davorin Kacin – Kaco lotil temeljitega »prečesavanja« Kočevskega Roga s programom Fugroviever. Z njim lahko namreč s pomočjo letalskih meritev terena zaznamo anomalije na zemeljskem površju, točneje, ugotovimo lahko, ali je žarek na določeni točki nenadoma »ustrelil« nižje od površja. Morda je meritev celo več, iz njih je včasih lepo videti obliko brezen in vrtač. Včasih je meritev lahko tudi napačna, vendar se v vsakem primeru ljudje z raziskovalno žilico radi odpravimo teren pogledat »v živo«.

Po gozdu v zimskem času podrasti praktično ni, zato je ta letni čas najprimernejši za prečesavanje terena. Če je teren prekrit še s snežno odejo, lahko naletimo tudi na dihalnike, torej podzemne rove, jame, v katerih je zrak toplejši kot na površju, zato snega na tistem mestu ni.

Kaco je tisto zimo označil skoraj 200 zanimivih točk, zato je bilo treba kar nekaj klubskih akcij, da smo izvedli pregled vseh morebitnih novih jamskih objektov. Naša strategija je bila kar dobra, šlo nam je izvrstno, saj smo našli na desetine novih brezen. Povsem razumljivo pa je, da so nam nekateri cilji »ušli«, saj nam ni uspelo pogledati in označiti vseh točk.

K sreči imamo v klubu dovolj zagnanih jamarjev, zato je Uroš Mervič poiskal eno od omenjenih zgrešenih točk. Na območju Cinka, kjer jamarji raziskujemo zelo pogosto, se je med mladimi bukovimi drevesi pokazalo simpatično vhodno brezno, v katerega se je Uroš spustil do globine skoraj 10 m. Stal je na podornem kamenju, v globino poslal žarek laserskega merilca, ki je odčital še 25 globinskih metrov. Ker je bil na akciji sam, se je pametno odločil, da je treba tako brezno raziskati vsaj v dvoje. Ko je v klubu oznanil, da ima na Rogu lidarco, ki obeta, ni dolgo trajalo, da sva se s Kacom podala na teren.

Zanimivo, da je vhod v brezno le 40 m od ceste, ki vodi v osrčje Kočevskega Roga. V brezno sem se prvi spustil jaz, saj mi Kaco rad odstopi opremljanje. Kmalu sem ga poklical, naj se mi pridruži, ker sva stala na precej krušljivem podoru. Varneje je bilo,

da sem z opremljanjem nadaljeval, ko sva bila oba odmaknjena od podora. Pogled v »tistih 25 m« nadaljevanja je bil kar zastrašujoč, saj se je brezno odpiralo skoraj 40 m v globino. Da sva prišla na dno, je bilo treba na steni brezna narediti le tri pritrdišča. Kot običajno sva se zapodila proti luknji, ki je kazala nadaljevanje v globino, vendar sva kmalu ugotovila, da se po nekaj metrih brezno zaključí.

Sledilo je raziskovanje jame v nasprotni smeri, kjer se je prostor odpiral, vendar sva morala za napredovanje kar nekajkrat previdno poplezati po spolzkem in zasiganem terenu z dodatkom zemljine. Porabila sva 75 m vrvi, jasno nama je bilo, da ob pomanjkanju vrvi nadaljnje raziskovanje ni varno. Privoščila sva si malico in se za tem trezno odločila, da pridemo v kratkem nazaj, saj se je na razdalji 30 m videlo, da jame še ni konec.

V soboto popoldne sem Klemna Mihaliča po klubskem tečaju zvabil na Rog, da skupaj pregledava nadaljevanje. Kacu služba ni pustila od doma, Uroš pa je lizal rane po poškodbi prsta. S sabo sva vzela novo 50-metrco in opremljevalni komplet. Bil sem kar vesel, ko je Klemi začel hvaliti jamo in je deloval precej navdušen. Podal sem mu novo vrv in ga spremljal, ko se je zakopal po zemljini navzgor. Precej se je krušilo, zato nisem bil miren, dokler ni dosegel vrha. Vprašal sem ga, kako kaže. Iz daljave sem zaslišal neoptimističen odgovor, da ne gre naprej, nato, da naj grem »na frej«, a v bistvu je govoril, da gre naprej. Da gre »nek« rov, zato sem ga prosil, naj mi naredi začasno pritrdišče, da priplezam do njega.

Klemen med merjenjem vodoravnega dela rova. FOTO MITJA REMIH

◀ Začetni del vodoravnega rova krasi kapniška zavesa. FOTO MARKO PRŠINA

Ne vem, zakaj je deloval tako hladno, verjetno je v svoji jamarski zgodovini že marsikaj videl, zato je bil toliko manj vznemirjen. Sam sem bil toliko bolj presenečen, ko sem priplezal do njega in ugledal v nadaljevanju pravi hodnik, ki mu ni bilo videti konca. Sprehodila sva se in bila iz koraka v korak bolj vesela in željna, da se to ne bi končalo, pa je bilo po okoli 70 m konec vidnega nadaljevanja. Tam sva na dnu opazila kapitalen jelenov rog in se začudeno zazrla v strop. Po nekaj metrih je bilo v kamninu opaziti zagozdeno ogromno skalo, ki je kot kaže prekrila brezno, skozi katerega je nekoč padel omenjeni rog.

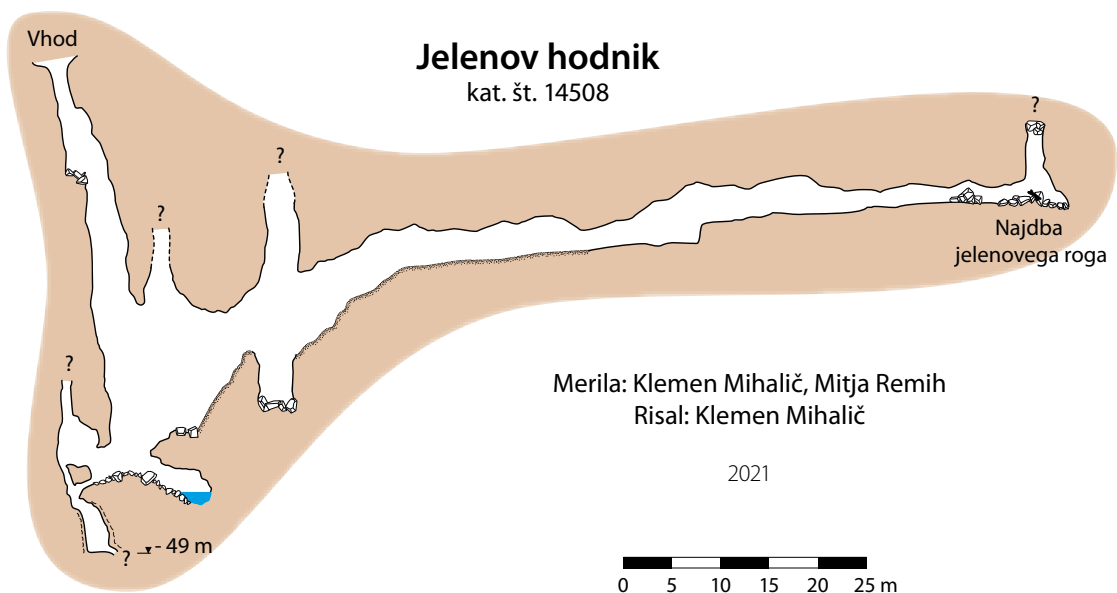
Jelenov rog je ležal na vrhu podornega kamenja, ki prekriva jamsko dno. FOTO MARKO PRŠINA

Klemen se je lotil risanja jame, sam sem zagrabil telefon in naredil nekaj foto in video gradiva. Nato sem se lotil izdelave pritrđišč, saj sva bila mnjenja, da mora tako zanimivo in lepo odkritje videti še kdo.

Na površju je Klemi razkril, da je v globino nameril malo čez 48 m, poligona pa je bilo 170 m. Jelenov rog nama ni dal miru, zato je po načrtu ugotovil, da se zagozdena skala nahaja manj kot 10 m od površja! Izmeril je azimut 6° in dolžino 81 m, nato pa sva se s telefonom v roki zapodila proti severu. Po pol ure iskanja sva predvidela, da je bilo brezno verjetno v preteklosti zasuto, saj je v bližini tako vlaka kot cesta, vendar je upanje, da bi prišli do novega skozenjca, še vedno ostajalo.

V letu 2021 smo imeli v klubu kar osem tečajnikov, ki jih je Klemen v juniju odpeljal v jamo, ki smo jo poimenovali Jelenov hodnik. Zakaj omenjam tečajnike? Klemen je doma še enkrat proučil, kje bi moral biti vhod v brezno, skozi katerega je nekoč vanj padel jelenov rog. Tečajnikom sem sporočil, da je v gostem podrastju našel točko, kjer bi se splačalo odkopati zemljino. In od tu naprej se je želja po preboju v meni tako zakoreninila, da sem se odločil vztrajati.

V istem mesecu sem se s sinovoma odpravil na prvo pravo kopaško akcijo. Zdravko Bučar in Mateja Kopina sta se znova spustila v jamo in se nadejala, da bosta v njej našla jamske poslikave. Sledil je mesec premora. V avgustu sem z mojim naraščajem in Markom Majhnom – Majhom izvedel še dve akciji. Meseca septembra je Marko Pršina

s sinovoma in Andrejem Jakličem znova obiskal jamo zaradi fotografiranja. Sledilo je tudi razopremljanje jame. Omenjeni rog je bil v začetku meseca oktobra po predhodni prijavi fosilne najdbe Zavodu RS za varstvo narave predan pristojnemu kustosu Prirodoslovnega muzeja v Ljubljani za nadaljnje raziskave in hrambo.

Zaključni del Jelenovega hodnika s podorom in jelenovim rogom (spodaj desno). FOTO MARKO PRŠINA

Osrednji del hodnika nakazuje, da se je po njem nekoč pretakala voda. FOTO MARKO PRŠINA ►

Poznojesensko vreme ni bilo več tako stanovitno, zunanje temperature so bile prenizke, zato smo novo akcijo izvedli šele konec marca 2022. Takrat se je Marko s sinom Petrom lotil kopanja zemljine. Naslednji akciji sta bili izvedeni šele konec maja, ko smo Majh, moja sinova in jaz v dveh akcijah odkopali zemljo sedaj že iz skoraj 4 m globokega brezna. Upali smo, da bomo po odstranitvi zemlje prišli do kamnitega grušča. Tega je nekaj res bilo, vendar se je brezenca vedno bolj zapiralo, saj je bilo med skalnimi stenami samo še za slab pedenj prostora. Za povrh je akcijo zmotilo močno deževje, zato smo se z rahlo povešenimi nosovi odpravili proti domu.

Obetavni začetki kopanja v drugem vhodu in Mitja med delom. FOTO MITJA REMIH, MARKO MAJHEN

Med torkovim sestankom je padla ideja, da bi se morda izplačalo v izkopano brezno položiti lavinsko žolno in od spodaj z drugo žolno preveriti, ali smo sploh na pravi poti. Ni bilo treba dvakrat reči in že smo z aluminijasto lestvijo korakali proti vhodnemu breznu. Urban Slana – Urbi je bil zadolžen za transport lestve, letošnji tečajnik Boštjan Kuhelj in jaz pa sva transportirala vrvi za opremljanje jame in orodje za širjenje. Lestve so bile ravno prav dolge za premagovanje kamina, lavinska žolna pa je tudi zaznala svojo prijateljico na drugi strani kamnine. Po nekaj odstranjenih kamnih smo ugotovili, da kamin nad jelenovim rogom ne zapira ena ogromna skala, pač pa čep, sestavljen iz manjših skal, zato je prenevarno, da karkoli premikamo iz spodnje strani. Padeč kamna velikega za pest na Urbijevo čelado je bil povod, da smo akcijo zaključili.

Da puške še ne bomo vrgli v koruzo, sem dognal v juniju, ko sem se Klemnom in Kacom vračal s celodnevne akcije v okolici Žage Rog in Cinka. S sabo smo imeli 10 kg težko železno palico za »odpiranje« novih vhodov brezen, zato sem vztrajal, da se ustavimo še pri potencialnem vhodu v Jelenov hodnik. Na 4 m globine mi je uspelo zapičiti železno palico 50 cm globoko v žep zemljine. Takoj se je utrnila iskrica upanja, da s kopanjem nadaljujemo. Prepričan sem, da nismo več daleč ...

In zakaj tako vztrajam(o)? Na Kočevskem Rogu ni veliko vodoravnih jam, predvsem ne takšnih, ki bi omogočale vstop na enem in izstop na drugem koncu. Z morebitnim odprtjem vhoda bližjega površju bi lahko tudi ne-jamarjem omogočili vpogled v čudovit podzemni svet. Tu mislim predvsem na paleontologe in še koga, saj verjetno jama skriva še kakšno presenečenje.